

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

_____ доцент Лазаренко Н. І.
“ _____ ” _____ 2018 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

додаткового вступного випробування

з основ педагогіки зі вступом до спеціальності

для вступу на освітній ступінь бакалавра

(на основі освітньо-кваліфікаційного рівня “молодший спеціаліст”)

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Голова фахової
атестаційної комісії

Комарівська Н.О., канд.
філол. наук, доцент
кафедри дошкільної та
початкової освіти

Вінниця – 2018

ВСТУП

Програма вступного випробування з основ педагогіки зі вступом до спеціальності укладена для осіб, які вступають на навчання за освітньо-професійними програмами підготовки бакалаврів галузі знань 01 “Освіта” спеціальності 012 “Дошкільна освіта”.

До участі у вступному випробуванні допускаються особи, які завершили навчання та здобули диплом молодшого спеціаліста зі спеціальностей, які не пов’язані з педагогічним фахом.

Програма вступного випробування спрямована на діагностику рівня сформованості внутрішньої мотивації, професійної спрямованості, педагогічних знань та основних вмінь вступника з навчальної дисципліни: “Педагогіка загальна зі вступом до спеціальності”.

Вступні випробування проводяться у формі співбесіди, за результатами якої комісія приймає рішення про зарахування вступника до складу студентів на навчання за спеціальністю 012 “Дошкільна освіта”.

Метою вступного випробування з основ педагогіки зі вступом до спеціальності є перевірка ступеня розуміння вступниками перспектив та шляхів оволодіння професійною діяльністю вихователя ДНЗ, теоретичних основ педагогіки, а також визначення рівня сформованості елементарних умінь ефективно вирішувати типові завдання та виконувати професійну діяльність в сучасних дошкільних навчальних закладах.

Критерії оцінювання відповіді абітурієнта

В оцінці теоретичних знань вступників враховуються такі позиції: достатність обсягу знань; ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, законами, правилами, фактами, педагогічними явищами; рівень володіння психолого-педагогічною теорією і логікою міркувань; рівень здійснення мислительних операцій – аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення; рівень володіння культурою мовлення у проявах усіх ознак: правильності, точності, виразності, доцільності, змістовності. Оцінювання практичних умінь вступників здійснюється на основі виявленої ними здатності застосовувати знання в конкретних педагогічних ситуаціях.

Допускається	Знання глибокі та усвідомлені. Виклад матеріалу – обґрунтований, логічний, переконливий. Вступник розуміє, яким чином теоретичні знання з педагогіки можна застосувати у сучасному навчально-виховному процесі. Може висловити власну думку при відповіді на проблемне питання. Аналізує підходи до розуміння певних проблем у поглядах різних вчених, може порівняти їх. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче
---------------------	---

	засвоєння матеріалу. Відповідь засвідчує достатній рівень володіння культурою мовлення у проявах усіх ознак.
Не допускається	Вступник демонструє несвідоме, механічне відтворення переважної частини теоретичного матеріалу зі значними помилками та прогалинами; його судження необґрунтовані, недостатньо проявляється самостійність мислення. Завдання з упровадження психолого-педагогічної теорії у практику дошкільних навчальних закладів виконує на низькому рівні, допускаючи суттєві помилки. Відповідь містить стилістичні та граматичні огріхи.

**Перелік питань
з «Основ педагогіки зі вступом до спеціальності»
для вступу на навчання за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта»
освітнього ступеня «бакалавр»**

1. Педагогічна праця як особливий вид суспільно-корисної діяльності, її характеристика.
2. Роль педагога у суспільному розвитку. Функції вчителя-вихователя у суспільстві.
3. Основні функції діяльності педагога (аналітична, прогностична, конструктивна, комунікативна, організаторська...), їх характеристика.
4. Функції діяльності вихователя дошкільного навчального закладу (освітня, виховна, розвивальна, інформаційна, здоров'язберігаюча), їх характеристика.
5. Основні вимоги до особистості сучасного педагога. Компоненти педагогічної майстерності (гуманістична спрямованість, професіоналізм знань, педагогічна техніка, професійні здібності) та їх характеристика.
6. Професійна етика і педагогічний такт у професійній діяльності вихователя.
7. Особистісні якості вихователя дітей дошкільного віку. Професійні протипоказання.
8. Творчість у педагогічній діяльності. Показники творчого підходу педагога до професійної діяльності.
9. Наукова організація праці вихователя дошкільного навчального закладу.
10. Права та обов'язки вихователя дошкільного навчального закладу. Труднощі педагогічної діяльності.
11. Складові професійно-особистісного самовдосконалення: самоосвіта, самовиховання, самоорганізація. Їх характеристика.

12. Особливості педагогічного спілкування. Стили спілкування педагога з вихованцями (авторитарний, демократичний, ліберальний, гнучкий).
13. Система освіти і виховання в Україні, її структура.
14. Характеристика основних навчально-виховних закладів освіти в Україні.
15. Система вищої педагогічної освіти в Україні. Сучасний студент педагогічного вузу, організація його навчальної діяльності.
16. Місце дошкільної освіти в структурі системи освіти в Україні. Основні типи дошкільних навчальних закладів. Варіативні форми здобуття дошкільної освіти.
17. Основні завдання дошкільної освіти. Принципи, на яких ґрунтується сучасна дошкільна освіта.
18. Професійний ідеал і професіограма вихователя дошкільного навчального закладу.
19. Педагогіка як наука про виховання. Предмет і основні категорії педагогіки.
20. Завдання та актуальні проблеми педагогіки на сучасному етапі. Джерела розвитку педагогіки.
21. Зв'язок педагогіки з іншими галузями знань.
22. Порівняльна характеристика авторитарної та гуманної педагогіки. Видатні педагоги-гуманісти.
23. Значення мети виховання в педагогіці. Мета освіти і виховання в Україні. Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку.
24. Сутність комплексного підходу до виховання. Напрями виховання, їх діалектична єдність і взаємозв'язок.
25. Українська народна педагогіка, її складові; роль у розбудові національної освітньої системи.
26. Поняття про особистість, її розвиток, формування і виховання. Сучасні наукові уявлення про фактори формування особистості.
27. Вікова періодизація в педагогіці. Основні етапи розвитку особистості, їх характеристика. Періодизація дошкільного дитинства.
28. Психолого-педагогічна характеристика виховання дошкільного навчального закладу. Специфіка навчально-виховної взаємодії з дітьми дошкільного віку.
29. Виховання як цілеспрямований процес формування особистості, його особливості, закономірності та рушійні сили.
30. Принципи виховання (зв'язок виховання з життям; виховання працею; виховання в колективі, для колективу і через колектив; системності, послідовності й наступності у вихованні; єдність педагогічних вимог школи, сім'ї і громадськості; індивідуальний підхід у вихованні тощо), їх характеристика.
31. Принципи національного виховання (етнізація виховного процесу; культуровідповідність, природовідповідність виховання; гуманізація та демократизація виховного процесу; безперервність виховання...), їх характеристика.

32. Сутність національного виховання як цілісної системи, його завдання, зміст та засоби.
33. Розумове виховання дітей дошкільного віку. Шляхи і засоби розв'язання завдань розумового виховання дітей.
34. Зміст та завдання морального виховання дітей. Засоби формування моральних якостей вихованців.
35. Сутність патріотичного виховання дітей. Завдання інтернаціонального виховання.
36. Трудове виховання в системі всебічного гармонійного розвитку особистості. Завдання трудового виховання сучасних дітей.
37. Особливості трудової діяльності дошкільників. Види праці дітей.
38. Зміст та завдання естетичного виховання дітей. Засоби естетичного виховання дошкільників.
39. Природа як засіб морального, естетичного та ін. розвитку дітей дошкільного віку.
40. Зміст та завдання фізичного виховання дітей. Шляхи фізичного виховання особистості.
41. Фізичний розвиток і фізичне виховання. Засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку.
42. Нові напрямки виховання особистості (екологічне, економічне, фінансове), їх характеристика.
43. Нові напрямки виховання особистості (громадянське, правове, статеве), їх характеристика.
44. Критерії та показники рівня вихованості особистості.
45. Роль сім'ї у вихованні дітей дошкільного віку. Основні функції сучасної сім'ї.
46. Взаємозв'язок сім'ї і дошкільного навчального закладу у вихованні дітей. Форми роботи ДНЗ з сім'єю.
47. Типові помилки виховання дітей дошкільного віку в умовах сім'ї, їх наслідки.
48. Поняття «педагогічно занедбані діти». Причини важковиховуваності.
49. Гра як засіб всебічного розвитку дитини. Виховна і освітня цінність іграшки.
50. Методи виховання. Педагогічні умови ефективного використання методів заохочення і покарання у вихованні дітей дошкільного віку.
51. Дидактика як галузь педагогіки про теорію навчання. Особливості навчання дітей дошкільного віку.
52. Навчання як вид пізнавальної діяльності дітей. Викладання (діяльність вихователя) та учіння (діяльність вихованців) – дві сторони процесу навчання.
53. Закономірності та рушійні сили процесу навчання.
54. Основні функції навчання дітей дошкільного віку (освітня, виховна, розвивальна), їх характеристика.

55. Мотиви навчання (внутрішні, зовнішні) у системі пізнавальної діяльності дитини. Пізнавальний інтерес як основний мотив учіння дітей дошкільного віку, шляхи його розвитку.
56. Принципи навчання (доступності, міцності знань, систематичності і послідовності навчання), їх характеристика.
57. Принципи навчання (науковості, наочності, свідомості та активності учнів у процесі навчання), їх характеристика.
58. Принципи навчання (диференціації та індивідуалізації навчання, розвивального навчання, виховуючого навчання, емоційності), їх характеристика.
59. Методи навчання (словесні, наочні, практичні), їх характеристика.
60. Поняття про форми організації навчання дітей дошкільного віку.

Література

Нормативні документи, програми

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) // Дошкільне виховання. – 2012. – № 7. – С. 4-19.
2. Дитина : програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / Г. В. Беленька, Е. В. Белкіна, О. Л. Богініч та ін. – 3-є вид., доопрац. та доповн. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012. – 492 с.
3. Дитина в дошкільні роки : комплексна додаткова освітня програма / К. Л. Крутій (наук. кер.) та ін. – Запоріжжя ; ЛПКС, 2011. – 188 с.
4. Дошкільна освіта в Україні : нормативно-правове регулювання / упоряд. Л. Гураш, Т. Вороніна. – К. : Шкільний світ, 2006. – 120 с.
5. Закон України “Про освіту” // Освіта України : нормативно-правові документи. – К. : Міленіум, 2001. – С. 7-38.
6. Закон України “Про дошкільну освіту” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
7. Збірник законодавчих і нормативних актів про дошкільну освіту / упоряд. К. Л. Крутій, Н. В. Погрібняк. – 4-те вид., доп. – Запоріжжя : Ліпс, 2005. – 336 с.
8. Програма розвитку дитини дошкільного віку “Українське дошкільля” / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко. – Тернопіль : Мандрівець, 2012. – 264 с.
9. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку “Впевнений старт” / [авт. кол. Андрієтті О.О., Голубович О.П. та ін.]. – К., 2010. – 54 с.

Підручники та посібники

1. Барбашова І.А. Загальні основи педагогіки: Навч. посібник. – Бердянськ: Видавництво Ткачук О.В., 2009. – 197 с.
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика виховання дітей дошкільного віку : навч. посібник для студентів дошкільних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-е вид., переробл. та доповн. – Суми : Універс. кн., 2004. – 428 с.

3. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних закладів освіти / За ред. Н.І. Лювець. – Ніжин : Вид-во НДПУ, 2003. – 89 с.
4. Загородня Л. П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. П. Загородня, С. А. Тітаренко. – Суми : Університетська книга, 2010. – 317 с.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка: Підручник / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – 447 с.
6. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля : у 2 ч. : навч. посіб. / Н. В. Лисенко, Н. Р. Кирста. – К. : Вища школа, 2006. – Ч. 1. – 302 с.
7. *Машовець М.А.* Вступ до спеціальності : дошкільна освіта. Модуль 1 (Модуль 2): навч. посіб. / М.А.Машовець, В.І.Дем'яненко. – К. : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. – 2011. – 188 с.
8. Методичні рекомендації до Програми виховання та навчання дітей від двох до семи років “Дитина” / Е. В. Белкіна, Н. І. Богданець-Білокаленко, О. Л. Богініч [та ін.]. – 3-є вид., доопрац. і доп. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 400 с.
9. Омеляненко В.Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум / В.Л. Омеляненко, А.І.Кузьмінський, Л.П.Вовк. – 2-ге вид., випр. – К: Знання - Прес, 2006. – 423 с. (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
10. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : навч.-метод. посіб. / за ред. Г.С. Тарасенко. – К. : Слово, 2010. – 320 с.
11. Педагогіка: Навч. посіб. для студ. вищих пед. навч. закл. / В.М. Галузяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. – 4-е вид. випр. та доп. – Вінниця: ДП “Державна картографічна фабрика”, 2007. – 400 с.
12. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад. А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 700 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
13. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. І. Поніманська. – К. : Академвидав, 2004. – 456 с.
14. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : практикум : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закладів / Т. І. Поніманська, І. М. Дичківська. – К. : Слово, 2004. – 352 с.
15. *Фіцула М.М.* Вступ до педагогічної професії : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М.М.Фіцула. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. – 168 с.
16. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки : навч. посіб. / за заг. ред. З. Н. Борисової. – К. : Вища школа, 2004. – 511 с.